

ادله نقلی در اثبات حقیقت رنگ

پیش از این گفتیم که نظریات دیگران در مورد رنگ بر این اساس است که رنگ به ذاته حقیقتی ندارد و نور است که باعث ایجاد آن در اجسام میشود و نظر مرحوم محمد کریم خان کرمانی اع نقطه مقابل آن است.

در مطالب پیشین ادله محسوس و عقلی ایشان را در اثبات وجود رنگ بیان کردیم، حال در این پست به ادله نقلی پرداخته و شواهدی از آیات و روایات را ذکر میکنیم.

آیات قرآن مجید در اثبات وجود رنگ:

- 1- وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْوَانِكُمْ وَالْوَانِكُمْ سوره روم آیه 30
- 2- أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ. وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ سوره فاطر آیه 27
- 3- وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَذْكُرُونَ سوره نحل آیه 13

4- يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيَجُ فِتْرَاهُ مُصَفَّرًا

5- يَخْرِجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ

6- جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا

7- بَيَضَاءٌ لَذَّةٌ لِلشَّارِبِينَ

و بسیاری دیگر از آیات که به صراحت حقیقتی برای رنگ قائل شده و آن را به اجسام اضافه کرده است.

و اما روایت در این مورد حدیث امام صادق علیه السلام است که به مفضل می فرمایند:

فجعل لكل حاسة محسوساً يعمل فيه، ولكل محسوس حاسة تدركه. و مع هذا فقد جعلت اشیاء متوسطة بين الحواس و المحسوسات لا يتم الحواس الا بها، كمثل الضياء و الهواء، فانه **لو لم يكن ضياء يظهر اللون للبصر**، لم يكن البصر يدرك اللون. ولو لم يكن هواء يؤدي الصوت الى السمع، لم يكن السمع يدرك الصوت. فهل يخفى على من صح نظره و اعمل فكره، أن مثل هذا الذي وصفت من تهيئة الحواس و المحسوسات، بعضها يلقي بعضاً، و تهيئة اشیاء آخر **بها تتم الحواس**، لا يكون الا بعمد و تقدير من لطيف خبير.

میبینیم که امام صادق ع سخنی از نبودن رنگ یا ایجاد شدن آن توسط نور نمیزنند بلکه نور را سبب ظهور آن میدانند. و نور را واسطه ای برای ظهور رنگ برای چشم ذکر میکنند، همانطور که مرحوم کرمانی اع توضیح خواهند داد.